
[2019-20-RE](#)

CAUSA 2019-20-RE

(López del Moral c/ Rodríguez Casanueva)

Número de registre 135-2019. Recurs d'empara

Aute del 14 de maig del 2019

BOPA núm. 45, del 22 de maig del 2019

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 15 de març del 2019, per la representació processal del Sr. Isaac Anselmo López del Moral, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 26 de febrer del 2019, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la resolució impugnada i que es retrotreguin les actuacions al moment en què es va produir aquesta vulneració;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist que el magistrat, Sr. Joan Manel Abril Campoy, ha plantejat la seva inhibició en aquesta causa, la qual ha estat acceptada pel Ple del Tribunal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El Sr. Isaac Anselmo López del Moral va presentar una demanda contra els Srs. Maria Jesús Rodríguez Casanueva i Bartolomé Gumbau Trespallé en què demanava, entre altres punts, la resolució d'un contracte de compravenda del xalet que els havia venut.

1.2. El 9 de febrer del 2017, la Secció Civil 5 del Tribunal de Batlles va dictar una sentència en què acordava estimar parcialment aquesta demanda, declarava la resolució del contracte de compravenda, havent-se de retornar ambdues parts les respectives prestacions, per tant la Sra. Maria Jesús Rodríguez Casanueva havia de retornar al demandant la unitat immobiliària i el demandant havia de retornar a la defenent el total de les quantitats percebudes per aquest concepte.

1.3. Ambdues parts van formular recurs d'apel·lació i aquesta sentència va ser íntegrament confirmada en apel·lació mitjançant una sentència del 20 de juliol del 2017, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

1.4. La representació processal del Sr. Isaac Anselmo López del Moral va presentar una demanda d'execució, i, el 10 de novembre del 2017, la Batllia va dictar un aute d'execució en què ordenava a la Sra. Maria Jesús Rodríguez Casanueva deixar lliure i vacu el xalet en un termini de 15 dies i que, en cas contrari, es procediria al seu desnonament.

1.5. La representació processal de la Sra. Maria Jesús Rodríguez Casanueva va presentar un incident d'execució contra l'aute esmentat i, el 28 de juny del 2018, la Batllia va dictar un aute en què desestimava l'incident d'execució i confirmava el seu aute del 10 de novembre del 2017.

1.6. La representació processal de la Sra. Maria Jesús Rodríguez Casanueva va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió de primera instància i, el 26 de febrer del 2019, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va estimar parcialment aquest recurs i va revocar l'aute de la Batllia en el sentit d'acordar que calia procedir a l'execució simultània de les obligacions respectives de les parts, un cop s'hagués determinat, en el procediment d'execució corresponent, la suma que el Sr. Isaac Anselmo López del Moral havia de retornar.

1.7. El 15 de març del 2019, la representació processal del Sr. Isaac Anselmo López del Moral va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 26 de febrer del 2019, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica del recurrent

- En primer lloc, el recurrent al·lega que l'aute impugnat de la Sala Civil és incongruent per raons de causa *extra petita*, atès que la part adversa tan sols demanava la revocació de l'aute apel·lat del 28 de juny del 2018, que la condemnava a restituir el xalet i que la Sala Civil va revocar aquest aute afegint que calia procedir a una execució simultània de les obligacions de les parts, un cop s'hagués valorat l'import que ell havia de retornar.

- En pronunciar-se *extra petita*, la Sala Civil va efectuar una modificació substancial de l'objecte processal, es va allunyar de les pretensions de les parts amb la consegüent indefensió i sostracció a les parts del veritable debat contradictori.

- En segon lloc, considera que la decisió de la Sala Civil que declara que cal una execució simultània de les obligacions respectives de les parts per tal d'evitar qualsevol desigualtat és arbitrària.

- Aquesta afirmació de la Sala Civil no està fonamentada en cap disposició legal i no està motivada ni fonamentada en Dret.

- El recurrent manifesta que la seva conseqüència és la de permetre a l'altra part de continuar ocupant el xalet fins que ell no hagi restituit l'import que li ha de retornar, tot i que la Sala Civil mateixa reconeix que aquest import encara no està determinat i que, per tant, aquest deute no pot considerar-se com a vençut, ni líquid ni exigible.

- Aquesta ocupació *in perpetuum* del xalet també té com a conseqüència afectar el seu patrimoni, ja que la part adversa està disposant gratuïtament del xalet des de fa 2 anys.

- Per aquests motius, la decisió impugnada vulnera el dret a la jurisdicció, a obtenir d'aquesta una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, i el recurrent demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la resolució impugnada i que es retrotreguin les actuacions al moment en què es va produir aquesta vulneració.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Civil destaca que l'aute del 28 de juny del 2018 de la Batllia va desestimar la petició de la part adversa que s'efectués una execució simultània de les obligacions respectives de cada part, per tal com va considerar que el fet que les obligacions fossin recíproques no significava que haguessin de ser simultànies i que la part executada havia de demanar l'execució per poder-se'n beneficiar.

- Ara bé, en aquesta causa, el recurrent va demanar l'execució de l'obligació que estava a càrrec de la part adversa, però aquesta darrera no va demanar l'execució de l'obligació a càrrec del recurrent.

- La Sala Civil considera, d'una banda, que la part adversa també havia demanat la restitució de les quantitats percebudes per la compravenda, en la mesura en què l'incident d'execució que havia formulat contra l'aute del 10 de novembre del 2017 de la Batllia plantejava el compliment simultani de les obligacions respectives.

- I, d'altra banda, que el caràcter recíproc de les obligacions de cada una de les parts i el respecte de la igualtat de les parts davant aquestes obligacions implicava que aquestes s'executessin de manera simultània.

- En aquesta causa, el compliment de l'obligació de retorn de les sumes percebudes ha de ser corresposta amb la devolució del xalet, afegint que el recurrent havia pogut consignar judicialment la suma que ell estimava que li corresponia pagar.

- Ara bé, per tal com l'import que ha de ser abonat pel recurrent no estava encara determinat, corresponia a la Batllia fixar-lo i, un cop aquest determinat de manera ferma, es podrà procedir a l'execució simultània de les obligacions respectives esmentades.

- Per aquests motius, la Sala Civil revocava l'aute del 28 de juny del 2018 de la Batllia i acordava que calia procedir a l'execució simultània esmentada un cop es conegués l'import degut pel recurrent.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

- 3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem.
- 3.2. Quan un recurrent al·lega la vulneració del dret constitucional a obtenir una decisió fonamentada en Dret (article 10.1 de la Constitució), l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd.
- 3.3. Quan entren en joc drets substancials, el control d'aquest Tribunal en el marc del recurs d'empara consisteix a determinar si els recurrents han estat privats o no d'una protecció efectiva, és a dir, si han estat situats o no en una indefensió material (veg. per ex. el punt 3.3 de l'aute del 22 de desembre del 2017, recaigut en la causa 2017-33-RE o el punt 3.1 de la sentència del 19 de febrer del 2018, recaiguda en la causa 2017-53-RE).
- 3.4. En aquesta causa, les qüestions de constitucionalitat que el Tribunal ha de resoldre són les de saber si, d'una banda, la Sala Civil s'ha pronunciat *extra petita* i si, d'altra banda, no ha fonamentat en Dret la seva decisió pel fet de considerar que les obligacions recíproques de cada part havien d'executar-se de manera simultània.
- 3.5. En relació amb el primer punt, de les actuacions es desprèn que la part adversa va formular un incident d'execució contra l'aute d'execució del 10 de novembre del 2017 de la Batllia que la condemnava a restituir al recurrent el xalet, reclamant l'execució total del punt segon de la part dispositiva, és a dir, que el recurrent retornés les quantitats percebudes en la compravenda que va ser resolta.
- 3.6. L'aute del 28 de juny del 2018 de la Batllia va desestimar l'incident d'execució esmentat i va confirmar que la part adversa havia de restituir el xalet en un termini de 15 dies.
- 3.7. Per consegüent, l'objecte del procediment era efectivament el de saber si les obligacions respectives de cada part havien de ser executades simultàniament.
- 3.8. Pel fet de pronunciar-se en relació amb la naturalesa simultània o no de les obligacions respectives de cada part i pel fet de jutjar que aquestes havien d'executar-se simultàniament, la Sala Civil no s'ha pronunciat *extra petita*, ja que aquesta qüestió era precisament l'objecte dels diferents incidents d'execució.
- 3.9. Pel que fa al segon punt, es desprèn dels fets que si bé el recurrent va demanar la restitució del xalet, la part adversa va demanar el retorn de les sumes abonades en la compravenda, demanda que va fonamentar en el seu incident d'execució contra l'aute del 10 de novembre del 2017 de la Batllia.
- 3.10. Per tant, l'aute del 26 de febrer del 2019 de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia que fonamenta l'execució simultània de les obligacions recíproques en les demandes presentades per cada una de les parts, no és arbitrària ni està mancada de fonamentació jurídica.
- 3.11. Altrament, pel fet de considerar que una execució simultània tenia per finalitat evitar la desigualtat entre les parts davant el compliment de les obligacions legals, l'aute impugnat es

fonamenta en un raonament que no és ni il·lògic ni arbitrari.

3.12. Per acabar, atès el raonament seguit, era lògic que la Sala Civil fes dependre l'execució simultània de la determinació definitiva de l'import que havia de ser restituit per part del recurrent.

3.13. Per consegüent, l'aute del 26 de febrer del 2019 de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia està lògicament motivat, està fonamentat en Dret i no vulnera els drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, ni a un procés legítim i ha de ser inadmès a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat.

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2019-20-RE presentat per la representació processal del Sr. Isaac Anselmo López del Moral contra l'aute del 26 de febrer del 2019, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, a la presidenta de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 14 de maig del 2019.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela

Vicepresident

Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrada

